NORAKSTS
Lieta Nr.A420640610
AA43-0956-11/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 1.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja A.Šteinberga,
tiesneši K.Berķis un M.Birzgalis,

piedaloties pieteicējam *I.P.* un pieteicēja pārstāvim *A.M.*, atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Iekšlietu ministrijas pārstāvei *L.G.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *I.P.* pieteikumu par Iekšlietu ministrijas 2010.gada 12.marta lēmuma Nr.36 atzīšanu par prettiesisku, labvēlīga administratīvā akta izdošanu, mantiskā zaudējuma, personiskā kaitējuma un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, sakarā ar *I.P.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 4.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Iekšlietu ministrijas 2010.gada 12.marta lēmumu Nr.36 (turpmāk arī – Lēmums) atstāts negrozīts Latvijas Policijas akadēmijas (turpmāk – Akadēmija) 2009.gada 16.decembra lēmums Nr.26/1292 (turpmāk arī – sākotnējais lēmums), ar kuru *I.P.* atvaļināts no dienesta sakarā ar Akadēmijas likvidāciju.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, *I.P.* (turpmāk – pieteicējs) iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par Lēmuma atzīšanu par prettiesisku, labvēlīga administratīvā akta izdošanu, mantiskā zaudējuma, personiskā kaitējuma un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] Pieteicējs 2008.gada 1.septembrī ir noslēdzis studiju līgumu Nr.PIN 08-199 par dienestu Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādē un studijām klātienes maģistra akadēmiskajā studiju programmā „*/Nosaukums/*" „*/Nosaukums/*" apakšnozarē (turpmāk – Studiju līgums). 2008.gada 1.septembrī, uzsākot studijas, pieteicējs ar rektora *V.Z.* rīkojumu nozīmēts klausītāja amatā */darbavieta/*.

[2.2] Pieteicējs uzskata Lēmumu par nelikumīgu, jo brīdinājumu parakstījusi *I.A.*, kurai tādu tiesību nebija.

[2.3] Lēmums ir prettiesisks, jo studiju nepieciešamība bijusi saistīta ar pieteicēja kā amatpersonas speciālo dienesta pakāpi un vērtēšanas komisijas 2007.gada 30.janvāra atzinumu. Pieteicējs tiesiski paļāvies, ka maģistra grādu un diplomu varēs iegūt tieši Akadēmijā. Savu zināšanu un pieredzes dēļ pieteicējs bija aicināts arī strādāt Akadēmijā, un alga pirms nodokļu nomaksas bija Ls 726.

[2.4] Ministru kabineta 2009.gada 30.jūnija rīkojums Nr.442 „Par Latvijas Policijas akadēmijas likvidāciju" (turpmāk – Rīkojums Nr.442) tika pieņemts studiju

gada vidū, un likvidācijas procesa laikā neviena atbildīgā amatpersona ar studentiem netikās. Likvidācijas procesā netika nodrošināts caurspīdīgums, darbība studentu interesēs un labas pārvaldības princips. Iekšlietu ministre prettiesiski iecēla jaunu prorektoru likvidācijas jautājumos *I.A.*, kura prettiesiski parakstīja likvidācijas dokumentus. Minēto atzina arī prokuratūra, un pēc ģenerālprokurora ieteikuma Ministru kabinetā 2009.gada 17.novembrī tapa informatīvais ziņojums Nr.44.§, kurā nolemts atbalstīt Iekšlietu ministrijas rīcību Akadēmijas likvidācijas nodrošināšanā un *I.A.* iecelšanu un atrašanos amatā. Tomēr nav dokumentu, kas apstiprinātu, ka *I.A.* tika iecelta un darbojās likumīgi. Tātad *I.A.* lēmumi bija nelikumīgi līdz pat 2009.gada 17.novembrim.

Akadēmijas likvidācijas plānā noteikts, ka visi akadēmijas klausītāji tiks pārcelti amatos citās Iekšlietu ministrijas pakļautības iestādēs, bet atbildētājs interpretēja tiesību normas pēc saviem ieskatiem.

[2.5] 2009.gada 20.novembrī pieteicējam bija jāierodas Akadēmijas sekretariātā, lai saņemtu brīdinājumu par Akadēmijas likvidāciju, ko bija parakstījusi *I.A.*. Brīdinājumā nekas nebija atrunāts par pieteicēja tiesībām studiju turpināšanas jautājumā. Šādi brīdinājumi tika izdoti visiem */darbavieta/* klausītājiem, kuriem pirms studijām darba vieta bija akadēmija. Pieteicējs uzskata brīdinājumu par diskriminējošu un cilvēktiesības pārkāpjošu. Pieteicēja grupas citiem studentiem un vēl 29 klausītājiem šādi brīdinājumi nebija jāparaksta. Sarunā ar citiem studentiem pieteicējs noskaidrojis, ka viņi tikuši nozīmēti uz jaunizveidotiem amatiem Valsts policijā. Savukārt pret pieteicēju ir konstatējama atšķirīga attieksme. Lēmuma pieņemšana iestādē ir tikusi vilcināta, un atbildes pieteicējs nav varējis saņemt pēc būtības.

[2.6] 2009.gada 18.decembrī pieteicējs saņēmis Lēmumu, kura 5.rindkopa pieteicējam nav saprotama, bet 6.rindkopa satur nepatiesu formulējumu. Lēmuma pieņemšanā nav tikuši ievēroti Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumi Nr.240 „Iekšlietu ministrijas nolikums" un Dienesta gaitas likuma 12.panta pirmās daļas 5.punkts, otrā daļa un sestā daļa, kas paredz turpmāku dienesta gaitu amatpersonām citā struktūrā. Rīkojumā Nr.442 tieši noteikts, ka Akadēmijas klausītājus pārceļ amatos Iekšlietu ministrijas padotības iestādēs un nosūta studiju turpināšanai uz Latvijas Universitāti. Taču ar vienošanos starp Akadēmiju un Latvijas Universitāti pieteicējs nav iepazīstināts.

[2.7] Pieteicējs norāda, ka viņa tiešais darbs un vēlēšanās ir studijas klātienē maģistratūrā un dienests. Pieteicējs vēlējies studēt tieši klātienē, nevis neklātienē, tāpēc uzskata, ka studijas viņam jāturpina tā, kā noteikts Studiju līgumā. Arī studiju laikā pieteicējs ir bijis valsts amatpersona, un nav saprotams, kāpēc pieteicēja klausītāja amats ir likvidēts, bet citu klausītāju amati nav likvidēti. Iekšlietu ministre termiņu, lai nepieņemtu jaunus darbiniekus, noteica 2009.gada 15.decembrī, bet pieteicējam studijas beidzās 2009.gada 24.decembrī.

[2.8] Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 16.pantu ir jāveic amatpersonu novērtējums, bet 2009.gadā novērtēšana netika veikta. Pieteicēja darba novērtējums tapis 2007.gada 30.janvārī. Dienesta gaitas likuma 12.panta pirmās daļas 5.punkts paredz amatpersonas pārcelšanas iemeslus citā amatā, likvidējot amatu vai struktūrvienību, bet tas netika veikts.

[2.9] Atbildētājam nav izpratnes par morāles un ētikas jautājumiem, jo pieteicējs tiek atbrīvots no dienesta ar vairāk kā 29 gadu izdienas stāžu un neilgi pirms 50 gadu vecuma sasniegšanas un izdienas vecuma pensijas saņemšanas.

[3] Iekšlietu ministrija rakstveida paskaidrojumos par pieteikumu norādīja, ka uzskata to par nepamatotu, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[3.1] Izdodot Lēmumu, atbildētājs ievēroja Rīkojumu Nr.422, kas paredz Akadēmiju likvidēt ar 2010.gada 1.janvāri, un Dienesta gaitas likuma 47.panta sesto daļu, kas noteic, ja amatpersonu atvaļina no dienesta sakarā ar iestādes vai amatpersonas amata likvidāciju vai amatpersonu skaita samazināšanu, amatpersonu par to rakstveidā brīdina vismaz 30 dienas iepriekš. Ar Lēmumu pieteicējs atvaļināts no dienesta ar 2009.gada 30.decembri.

[3.2] Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 47.panta ceturto daļu tiesības atvaļināt no dienesta amatpersonu ir tai amatpersonai, kura viņu iecēlusi amatā. Saskaņā ar Akadēmijas Satversmes 31.punktu tas ir rektors. Tā kā Lēmumu ir pieņēmusi Akadēmijas rektora vietas izpildītāja, tad tiesību normas ir ievērotas. Rektora pienākumu izpildes uzticēšana *I.A.* atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajam. Iekšlietu ministrijas rīcība, tostarp par *I.A.* iecelšanu un Akadēmijas likvidācijas nodrošināšanu, atbalstīta arī Ministru kabineta 2009.gada 17.novembra sēdē.

[3.3] Studiju līguma 3.2.apakšpunkts paredzēja, ka Akadēmija vienpusēji var līgumu izbeigt tās reorganizācijas vai likvidācijas gadījumā, ko tā arī izmantoja ar 2009.gada 2.decembra vēstuli Nr.26/1232.

[3.5] Citas personas nodrošinātas ar amatu, jo viņu līgums par studijām slēgts trīspusēji – starp personu, Akadēmiju un Valsts policiju, kamēr pieteicēja līgums bijis divpusējs – starp pieteicēju un Akadēmiju. Citas amatpersonas, kuras klausītāju amatos, tāpat kā pieteicējs, tika ieceltas no Akadēmijas, attiecīgi tika brīdinātas par dienesta tiesisko attiecību izbeigšanu. Uz citām Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm šīs personas tika pārceltas tikai tad, ja pēc savas iniciatīvas sameklēja attiecīgu amatu citā iestādē.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 4.augusta spriedumu *I.P.* pieteikums par Iekšlietu ministrijas 2010.gada 12.marta lēmuma Nr.36 atzīšanu par prettiesisku un mantiskā zaudējuma, personiskā kaitējuma un morālā kaitējuma atlīdzināšanu noraidīts, kā arī ar spriedumā ietverto lēmumu noraidīts pieteicēja lūgums par pagaidu noregulējuma noteikšanu, ieceļot *I.P. /darbavieta/ /amats/*.

Spriedums motivēts šādi.

[4.1] Administratīvā lieta ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2010.gada 18.maija lēmumu ierosināta par jauna administratīvā akta izdošanu un zaudējumu atlīdzību.

Pieteicējs savā 2010.gada 28.maija iesniegumā ir norādījis, ka tiesnese nepamatoti nav lēmusi par Iekšlietu ministrijas faktisko rīcību, kuras rezultātā pieteicējam radīts būtisks tiesisko interešu aizskārums.

Tiesa norāda, ka iestādes darbības, kas vērstas uz administratīvā akta izdošanu, nav atzīstamas par faktisko rīcību. Tā kā Iekšlietu ministrija ir izdevusi pārsūdzēto administratīvo aktu, tad iestādes darbības ir vērtējamas kopsakarā ar administratīvās lietas rezultātu, proti, administratīvā akta jeb Lēmuma tiesiskumu.

Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka vēlas, lai tiktu atjaunots iepriekšējās dienesta attiecībās un studijās un nozīmēts */darbavieta/ /amats/*, kā arī pieteicējs saņemtu nelikumīgi ieturēto atvaļinājuma pabalstu, nelikumīgi ieturēto un neizmaksāto darba algu, kompensāciju par piespiedu dīkstāvi un nodokļus par šiem maksājumiem. Tāpat pieteicējs vēlas saņemt nākotnē atrauto, negūto peļņu un zaudējumus.

Vērtējot šos prasījumus, tiesa secina, ka pieteikums skatāms kā prasījums par administratīvā akta atcelšanu, proti, Iekšlietu ministrijas 2010.gada 12.marta lēmuma Nr.36 „Par apstrīdēto administratīvo aktu (Latvijas Policijas akadēmijas 2009.gada 16.decembra lēmumu Nr.26/1292 „Lēmums par atvaļināšanu no dienesta")" atcelšanu, jo, atceļot personas tiesības ierobežojošu administratīvo aktu, atjaunojas tā tiesiskā situācija, kāda pastāvēja pirms atceltā akta izdošanas. Tomēr izskatāmajā gadījumā šāds prasījums nav iespējams, jo pārsūdzētais Lēmums ir izpildīts, proti, pieteicējs ir atvaļināts no dienesta, par ko liecina stāšanās bezdarbnieka uzskaitē un bezdarbnieka pabalsta saņemšana *(lietas 1.sējums, 16.-17.lapa)*, un arī pieteicēja darba vieta – Akadēmija ir likvidēta. Tādējādi tiesai ir jāpārbauda Lēmuma tiesiskums saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 82.panta pirmo daļu un 184.panta pirmās daļas 1.punktu. Savukārt prasījumi, kas attiecināmi uz pieteicēja atjaunošanu dienestā, iecelšanu amatā un naudas atlīdzinājumu izmaksu ir vērtējami APL 253.panta otrās un sestās daļas kontekstā, proti, ja tiesa atzīst Lēmumu par prettiesisku, tā spriedumā uzdod atbildētājam veikt darbības, kā novēršamas Lēmuma prettiesiskās sekas.

[4.2] Pieteicējs kā pretlikumīgu savā pieteikumā vērtē Akadēmijas likvidāciju un *I.A.* rīcību, jo šādu darbību rezultāts ir prettiesisks Lēmums par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta.

2009.gada 30.jūnijā Ministru kabinets saskaņā ar Augstskolu likuma 11.panta otro daļu izdeva rīkojumu Nr.442 „Par Latvijas Policijas akadēmijas likvidāciju" (turpmāk arī – Rīkojums Nr.442) *(lietas 1.sējums, 39.-40.lapa)*, saskaņā ar kura 5.punktu akadēmijas rektoram ir tiesības lemt par nodarbināto skaita un atalgojuma apmēra samazināšanu sakarā ar pieejamajiem finanšu līdzekļiem, pārņemot Akadēmijas Senāta kompetenci.

Lai nodrošinātu Rīkojuma Nr.442 izpildi, iekšlietu ministre 2009.gada 8.jūlijā izdeva rīkojumu Nr.1444 par jauna amata ieviešanu Latvijas Policijas akadēmijā – prorektors Latvijas Policijas akadēmijas likvidācijas jautājumos; ar 2009.gada 8.jūlija rīkojumu Nr1445 *I.A.* iecelta amatā – prorektors Latvijas Policijas akadēmijas likvidācijas jautājumos, bet ar 2009.gada 8.jūlija rīkojumu Nr.1446 prorektore Latvijas Policijas akadēmijas likvidācijas jautājumos *I.A.* norīkota pildīt amata pienākumus uz rektora atstādināšanās laiku. Par šiem faktiem lietā nav strīda.

Lietā ir strīds par to, vai *I.A.* bija tiesības veikt Akadēmijas likvidāciju, pieņemot lēmumus, tostarp lēmumus, kas skar pieteicēja atvaļināšanu.

[4.3] Augstskolu likuma 7.pants *(redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas laikā)* noteica, ka Latvijas Policijas akadēmija ir valsts augstskola, kurai ir valsts iestādes statuss. Savukārt minētā likuma 11.panta otrajā daļā paredzēts, ka lēmumu par valsts augstskolas likvidāciju pieņem Ministru kabinets.

Tā kā saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 58.pantu visas valsts pārvaldes iestādes ir padotas Ministru kabinetam, tad Ministru kabineta pieņemtais lēmums par Latvijas Policijas akadēmijas likvidāciju ir tiešās pārvaldes

institucionālās sistēmas ietvaros pieņemts iekšējs lēmums *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 12.februāra lēmuma lietā SKA-253 10.punktu).*

2009.gada 30.jūnijā Ministru kabinets pieņēma Rīkojumu Nr.442 par Akadēmijas likvidāciju saskaņā ar Augstskolu likuma 11.panta otro daļu. Minētā rīkojuma 5.punkts noteica rektora tiesības lemt par nodarbināto skaita un atalgojuma apmēra samazināšanu, pārņemot Senāta kompetenci.

No minētā izriet, ka Akadēmijai bija valsts iestādes statuss un lēmums par tās likvidāciju pieņemts tiešās pārvaldes institucionālās sistēmas ietvaros. Ministru kabinets ar Rīkojumu Nr.442 noteica rektora papildu tiesības attiecībā uz nodarbināto skaita samazināšanu, pārņemot augstskolas Senāta kompetenci.

Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 47.panta ceturto daļu tiesības atvaļināt amatpersonu no dienesta ir tai amatpersonai, kura ir tiesīga iecelt amatpersonu amatā.

Pieteicējs pauž viedokli, ka rektora vietas izpildītāja lēmumu par viņa atvaļināšanu no dienesta nebija tiesīga pieņemt, norādot uz procesuālajiem pārkāpumiem rektora vietas izpildītājas apstiprināšanas amatā gaitā.

Izvērtējot faktiskos apstākļus kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka rektora vietas izpildītājai bija tiesības pieņemt lēmumu par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta saskaņā ar Ministru kabineta Rīkojuma Nr.442 5.punktu. Savukārt rektora vietas izpildītājas iecelšana amatā ir iestādes darbības, kas vērtējamas pēc to ietekmes uz Lēmumu, ar kuru pieteicējs atvaļināts no dienesta.

[4.4] Kā atzīts iepriekš, Akadēmija bija tiešās pārvaldes iestāde un uz to attiecināmas Valsts pārvaldes iekārtas likumā iekļautās tiesību normas, ciktāl tās nav pretrunā ar Augstskolu likumu.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 32.panta otro daļu Ministru kabineta loceklis ir augstākā amatpersona attiecībā uz viņa padotībā esošo iestāžu amatpersonām.

Minētā likuma 33.panta otrā daļa noteic, ja pārvaldes amatpersona nepilda vai ir kavēta pildīt savus pienākumus, nākamā augstākā pārvaldes amatpersona nekavējoties ieceļ šīs pārvaldes amatpersonas aizvietotāju, lai nodrošinātu iestādes darba nepārtrauktību.

Savukārt šā likuma 37.panta otrā daļa noteic, ka izņēmuma gadījumā augstāka iestāde vai amatpersona var pārņemt pārraudzībā esošas tiešās pārvaldes iestādes vai pārvaldes amatpersonas lietvedībā esošu lietu savā kompetencē. Šādā gadījumā iestāde vai amatpersona, kas vēlas šīs tiesības īstenot, to var darīt tikai tad, ja ir saņēmusi savas augstākas iestādes vai amatpersonas rakstveida piekrišanu. Piekrišana nav nepieciešama, ja pilnvaru pārņemšanas tiesības izmanto Ministru kabineta loceklis.

Minētā panta piektajā daļā noteikti gadījumi, kad augstāka amatpersona nevar pārņemt zemākas iestādes lietvedību. Proti, saskaņā ar 3.punktu, ja lēmumu pieņem koleģiāla institūcija, kuras locekļi savu pienākumu pildīšanā ir neatkarīgi un nav pakļauti rīkojumiem vai citādai ietekmei attiecībā uz savu lēmumu, un institūcijas lēmumu pieņem saskaņā ar likumā vai Ministru kabineta noteikumos paredzētu procedūru, kurā tiek piemēroti tiesas procesam raksturīgi pierādīšanas principi.

Saskaņā ar Akadēmijas Satversmes 32.punktu rektora atcelšanas gadījumā Ministru kabinets ieceļ rektora vietas izpildītāju, kas atbilst Augstskolu likuma 17.pantam.

No minētā izriet, ka Augstskolu likums un Akadēmijas Satversme neregulē jautājumu par rektora vietas izpildītāja iecelšanu gadījumā, ja rektors ir kavēts pildīt amata pienākumus. Tādējādi minētā jautājuma risināšanai piemērojamas Valsts pārvaldes iekārtas likumā iekļautās tiesību normas par iestādes darba nepārtrauktības nodrošināšanu. Valsts pārvaldes iekārtas likums izņēmuma gadījumā paredz Ministru kabineta loceklim tiesības bez īpaša pilnvarojuma pārņemt pārraudzībā esošas iestādes kompetencē esošu jautājumu risināšanu.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 37.panta piektās daļas 3.punktā minētie apstākļi uz konkrēto lietu nav attiecināmi, jo augstskolas Senāts nepieņem lēmumus saskaņā ar procedūru, kurā tiek piemēroti tiesas procesam raksturīgi principi.

Lietā nav strīda par to, ka Akadēmijas padotības forma ir pārraudzība, kas ir saudzīgākā padotības forma. Proti, augstākai amatpersonai nav tiesību dot rīkojumu zemākai amatpersonai, kā arī atcelt zemākas iestādes vai amatpersonas lēmumus. Tas nozīmē, ka augstākā amatpersona nav tiesīga iejaukties zemākas iestādes lēmumu pieņemšanas procesā. Kā iepriekš atzīts, tādas tiesības ir vienīgi izņēmuma gadījumā.

Konkrētajā lietā iekšlietu ministre kā Ministru kabineta loceklis ir augstākā amatpersona attiecībā uz Akadēmijas vadību un viņai ir tiesības bez Ministru kabineta pilnvarojuma pārņemt Akadēmijas vadības kompetencē esošu jautājumu risināšanu tikai izņēmuma gadījumā.

Tādējādi tiesai būtu jānoskaidro, vai ir izpildīts minētais nosacījums.

[4.5] Augstskolu likuma 43.panta otrā daļa noteic, ka prorektors ir augstskolas administratīvais personāls. Akadēmijas Satversmes 82.punkts noteica, ka prorektorus pēc rektora ieteikuma, aizklāti balsojot, amatā apstiprina Senāts.

Saskaņā ar Akadēmijas Satversmes 29.punktu Senātu sasaukt var rektors, Senāta priekšsēdētājs vai ne mazāk kā viena trešdaļa senatoru. Senāta sēdes notiek ne retāk kā trīs reizes semestrī, un pārtraukums starp tām nedrīkst būt ilgāks par diviem mēnešiem.

No minētā izriet, ka prorektors ir augstskolas amatpersona, kuru apstiprina augstskolas Senāts. Senāts nedarbojas pastāvīgi, bet tiek sasaukts uz sēdēm.

Konkrētajā lietā iekšlietu ministre pārkāpa minēto kārtību, izveidoja jaunu prorektora amatu un iecēla prorektora amatā Iekšlietu ministrijas amatpersonu. Iekšlietu ministre 2009.gada 8.jūlijā, atsaucoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 37.panta otro daļu un Ministru kabineta Rīkojumu Nr.442, ieviesa jaunu amatu – prorektors Akadēmijas likvidācijas jautājumos, pieņēma minētajā amatā *I.A.* un uzdeva *I.A.* pildīt rektora amata pienākumus.

Tiesas ieskatā izņēmuma apstākļi, pie kuriem iekšlietu ministrei bija tiesības pieņemt iepriekš minētos lēmumus, konstatējami saskaņā ar turpmāk minēto.

[4.5.1] Akadēmijas rektors bija atstādināts sakarā ar ierosināto disciplinārlietu un bija kavēts pildīt amata pienākumus. Līdz ar to viņš nevarēja pieņemt lēmumu par *I.A.* virzīšanu prorektora amatam.

Tādējādi iekšlietu ministres kā augstākās amatpersonas lēmums par specializēta amata – prorektors Akadēmijas likvidācijas jautājumos - izveidi bija pamatots ar izņēmuma apstākļiem – augstskolas likvidāciju. Tiesai nav pamata iejaukties izpildvaras iekšējo lēmumu pieņemšanas procesā, izvērtējot šādu lēmumu lietderību.

[4.5.2] Kā izriet no iepriekš minētajām tiesību normām, augstskolas Senāts ir institūcija, kura nedarbojas pastāvīgi. Pastāv noteikta Senāta sēžu sasaukšanas kārtība.

Kā izriet no lietas apstākļiem, Ministru kabineta Rīkojuma Nr.442 izpilde uzsākta nekavējoties. Saskaņā ar minēto Rīkojumu paredzēts Akadēmiju likvidēt līdz 2009.gada 31.decembrim. Rīkojuma 2.punkts noteica, ka līdz 2009.gada 1.septembrim jāsastāda augstskolas likvidācijas plāns un noteikti citi neatliekami veicami uzdevumi. Prorektore *I.A.* nekavējoties sāka pildīt rektora amata pienākumus un pieņēma lēmumus saistībā ar Rīkojuma Nr.442 5.punktu.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka tik īsā laikā nebija iespējams sasaukt augstskolas Senātu prorektora apstiprināšanai.

[4.5.3] Ministru kabinets 2009.gada 17.novembrī (protokols Nr.81, 44.§) atbalstīja Akadēmijas likvidācijas gaitu un Akadēmijas prorektores likvidācijas jautājumos *I.A.* atrašanos amatā *(lietas 1.sējums, 89.-91.lapa).* Tādējādi Ministru kabinets, kam saskaņā ar Augstskolu likuma 11.panta otro daļu ir tiesības lemt par Akadēmijas likvidāciju, leģitimizēja arī likvidācijas gaitu, tostarp *I.A.* darbības attiecībā pret pieteicēju, parakstot brīdinājumu par atvaļināšanu no dienesta 2009.gada 16.novembrī *(lietas 1.sējums, 52.lapa)*.

Brīdinājumu pieteicējs parakstījis 2009.gada 20.novembrī *(lietas 1.sējums, 139.lapa),* un tas stājies spēkā 2009.gada 20.novembrī – pēc Ministru kabineta 2009.gada 17.novembrī dotā akcepta.

Arī Lēmums par atvaļināšanu attiecībā uz pieteicēju izdots pēc 2009.gada 17.novembra – 2009.gada 16.decembrī.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pieteicēju atvaļināja no dienesta amatpersona, kurai bija attiecīgs pilnvarojums.

Tādējādi tiesa nesaskata tik būtiskus procesuālus pārkāpumus, kas varēja ietekmēt citāda Lēmuma pieņemšanu par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta.

Papildus norādāms, ka Ministru kabineta izdotā Rīkojuma Nr.442 izpilde valsts pārvaldei bija obligāta jebkurā gadījumā, proti, Akadēmija bija jālikvidē ar 2010.gada 1.janvāri, neatkarīgi no personālijām.

[4.6] Tiesai ir jāpārbauda tie argumenti, kas attiecināmi tieši uz pieteicēja atvaļināšanu no dienesta sakarā ar Akadēmijas likvidāciju, vai tā bija pamatota un vai pieteicējam ir nodrošināta pienākošā atalgojuma izmaksa.

[4.7] Saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 6.punktu amatpersonu atvaļina no dienesta sakarā ar Iestādes vai amatpersonas amata likvidāciju vai amatpersonu skaita samazināšanu.

Minētā panta sestā daļa noteic, ja amatpersonu atvaļina no dienesta sakarā ar Iestādes vai amatpersonas amata likvidāciju vai amatpersonu skaita samazināšanu, amatpersonu par to rakstveidā brīdina 30 dienas iepriekš.

2009.gada 16.novembrī pieteicējs brīdināts par atvaļināšanu no dienesta ar 2009.gada 30.decembri, jo sakarā ar Rīkojumu Nr.442 ar 2010.gada 1.janvāri tiek likvidēta Akadēmija *(lietas 1.sējums, 52.lapa).*

Ar 2009.gada 16.decembra lēmumu Nr.26/1292 pieteicējs atvaļināts no dienesta *(lietas 1.sējums, 53.-54.lapa).*

Tiesa secina, ka minētā kārtība attiecībā pret pieteicēju ir ievērota, proti, ar 2009.gada 16.novembra rīkojumu, ko pieteicējs parakstījis 2009.gada 20.novembrī,

pieteicējs brīdināts pat atvaļināšanu no 2009.gada 30.decembra. Sākotnējais lēmums par atvaļināšanu pieņemts 2009.gada 16.decembrī.

Atbildētājs ievērojis atvaļināšanas no dienesta procesuālo kārtību, un atvaļināšana no dienesta ir pamatota ar amatpersonas amata likvidāciju.

[4.8] Pieteicējs uzskata, ka atvaļināšana no dienesta nebija pieļaujama, jo pieteicējam bija jānodrošina iespēja turpināt dienestu. Konkrēti pieteicējs uzskata, ka viņam ir tiesības turpināt dienestu */darbavieta/ /amats/*, kā tas ir viņa kursabiedriem, proti, pieteicējs ne tikai nepamatoti ir atvaļināts no dienesta, bet attiecībā pret viņu ir konstatējama arī diskriminācija.

Atbildētājs minētajam nepiekrīt, norādot, ka pieteicējs atradās citādā tiesiskā situācijā kā pieminētās personas.

APL 6.pantā ietvertais vienlīdzības princips noteic, ka vienādi lēmumi jāpieņem, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem.

Vērtējot pieteicēja un pieteicēja norādīto kursabiedru līgumus ar Akadēmiju, tiesa secina, ka pieteicējs un pieteicēja kursabiedri (*D.M.*, *S.H.* un *K.K.*) neatradās vienādos faktiskajos un tiesiskajos apstākļos, jo pieteicēja kursabiedri uz Akadēmiju tika pārcelti, saglabājot amatu, kamēr pieteicējs no iepriekšējā amata tika atbrīvots.

Ar Valsts policijas 2002.gada 11.jūnija pavēli Nr.577 pieteicējs pārcelts uz Akadēmiju, atbrīvojot viņu no */darbavieta/ /amats/ (lietas 1.sējums, 165.lapa)*.

Savukārt pieteicēja kursabiedri no amata Valsts policijā pārcelti uz Akadēmiju uz noteiktu laiku līdz Maģistra akadēmiskās pilna laika studiju programmas „*/Nosaukums/*" pabeigšanai, tostarp, *D.M.* ar 2008.gada 17.septembra pavēli Nr.2361 *(lietas 1.sējums, 167.lapa), K.K.* ar 2008.gada 17.septembra pavēli Nr.2362 *(lietas 1.sējums, 168.lapa)* un *S.H.* ar 2008.gada 17.septembra pavēli Nr.2363 *(lietas 1.sējums, 169.lapa)*.

Tātad pieteicējs atbrīvots no darba Valsts policijā, pārceļot viņu amatā uz Akadēmiju, bet pieteicēja kursabiedri pārcelti studiju apguvei no darba Valsts policijā uz noteiktu laiku, proti – līdz studiju pabeigšanai.

Arī pieteicēja līgums ar Akadēmiju atšķiras no līgumiem, kurus Akadēmija slēgusi ar pieteicēja kursabiedriem, proti, pieteicēja līgums Nr.PIN 08-199 ir slēgts 2008.gada 1.septembrī, saistības nodibinot tikai starp pieteicēju un Akadēmiju *(lietas 1.sējums, 28.-30.lapa)*, bet pieteicēja kursabiedri ir slēguši trīspusējus līgumus starp šīm personām, Akadēmiju un Valsts policiju, kurā saistības pret *D.M. (lietas 2.sējums, 14.-19.lapa)*, *K.K.* (*lietas 2.sējums, 8.-13.lapa)* un *S.H. (lietas 2.sējums, 2.-7.lapa)* uzņēmās ne tikai Akadēmija, bet arī Valsts policija.

Tādējādi secināms, ka pieteicēja līguma puse Akadēmija ir likvidēta un līguma subjekts, no kura pieteicējam būtu tiesības ko prasīt, vairs nepastāv. Valsts policija tai pat laikā pret pieteicēju nekādas saistības nav uzņēmusies, tostarp, saistības par amata vietas nodrošināšanu pēc studiju pabeigšanas, kā tas ir *D.M.*, *K.K.* un *S.H.* līgumos (skat. minēto līgumu 2.3.1.punktu).

Pieteicējs gan norāda, ka arī līgumā Nr.PIN 08-199 viņam ir saistība pēc Akadēmijas beigšanas nodienēt Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes iestādēs piecus gadus (līguma 2.3.3.punkts), tomēr, kā tiesa jau norādīja, šīs saistības apsolījums dots Akadēmijai, nevis atbildētājai un nav uzskatāms par imperatīvu, bet piemērojamu konkrētiem apstākļiem, piemēram, sakarā ar veselības stāvokli, sakarā ar noteikta vecuma sasniegšanu, tostarp, sakarā ar iestādes vai amatpersonas amata likvidāciju.

Līdz ar to, nepārceļot pieteicēju amatā Valsts policijā, nav konstatējams vienlīdzības principa pārkāpums vai diskriminācija, jo šim faktam nav iesniegti apstiprinoši pierādījumi.

Kā atbildētājs norādīja, tad tās personas, kuras atradās vienlīdzīgos apstākļos ar pieteicēju, amatu ieguvušas tikai savas iniciatīvas rezultātā, kā piemēru minot *R.G.* No iesniegtajiem materiāliem ir redzams, ka *R.G.* 2008.gada 14.jūlijā ir izteicis vēlmi pildīt dienestu */darbavieta/* klausītāja amatā, kas arī akceptēta *(lietas 1.sējums, 170.lapa)*. 2009.gada 16.novembrī *R.G.* tāpat kā pieteicējs ir brīdināts par atvaļināšanu sakarā ar Akadēmijas likvidāciju *(lietas 1.sējums, 171.lapa)*, taču tālāku dienestu turpinājis pildīt tikai savas iniciatīvas vadīts, sameklējot amata vietu */darbavieta/ (lietas 1.sējums, 172.lapa)*.

Tātad arī *R.G.* būtu atbrīvots no amata Akadēmijā un atvaļināts no dienesta, ja nebūtu izrādījis iniciatīvu un interesējies par citām amata vietām. Tā kā *R.G.* izmantoja iespēju pieteikties un iegūt amatu */darbavieta/*, tad viņš atšķirībā no pieteicēja tika atbrīvots no amata Akadēmijā, bet ne atvaļināts no dienesta. Dienestu *R.G.* turpināja Valsts policijā.

No augstāk minētā tiesa secina, ka nav konstatējams vienlīdzības principa pārkāpums arī attiecībā pret tādām personām, kuras tāpat kā pieteicējs pildīja dienestu un atradās amatā Akadēmijā, jo dienesta turpināšana pēc Akadēmijas amata likvidācijas bija atkarīga no šīm personām.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs nav izrādījis interesi par citas amata vietas meklēšanu, jo, kā redzams no pieteicēja iesniegumiem Akadēmijai un Iekšlietu ministrijai, tad viņš savu atvaļināšanu un Akadēmijas likvidāciju uzskatīja par prettiesisku, nesaskatot pamatu amata vietas maiņai.

[4.9] Tādējādi secināms, ka pieteicējs pamatoti ir atvaļināts no dienesta ar Lēmumu un saskaņā ar Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 6.punktu.

[4.10] Pieteicējs savos paskaidrojumos tiesai atsaucas arī uz likuma „Par policiju" 15.pantu, kas noteic, ka Akadēmija ir policijas sastāvdaļa. Minētais arguments tika izvirzīts sakarā ar to, ka pēc Akadēmijas likvidācijas pieteicējam bija jānodrošina cita amata vieta Valsts policijā.

Tiesa konstatē, ka tiesību norma, uz kuru atsaucas pieteicējs, proti, par Akadēmijas piederību Valsts policijai, nav spēkā jau ar 2006.gada 1.oktobri.

Likumdevējs ar 2006.gada 15.jūnija likumu „Grozījumi likumā „Par policiju"" ir izslēdzis no likuma „Par policiju" 15.panta ceturto daļu, kas noteica, ka „policijas sastāvdaļa ir arī Latvijas Policijas akadēmijas policijas ierindas un komandējošais sastāvs, kas darbojas saskaņā ar akadēmijas Satversmi un reglamentiem, kuri noteikti Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm".

Tā kā spēkā neesoša tiesību norma liedz personām iegūt jebkādas tiesības un tikt izmantota kā administratīvā akta vai tiesas sprieduma pamatojums, tad pieteicēja arguments par Akadēmijas kā Valsts policijas struktūras sastāvdaļu ir nepamatots.

Līdz ar to atbildētājam sakarā ar Akadēmijas likvidāciju nebija pienākuma nodrošināt pieteicēja iecelšanu amatā Valsts policijā, jo Akadēmija un Valsts policija atzīstamas par patstāvīgām iestādēm.

[4.11] Pieteicējs pamatu savai pārcelšanas nepieciešamībai saskata Dienesta gaitas likuma 12.panta pirmās daļas 5.punktā, kas noteic, ka „amatpersonu citā prombūtnē esošas amatpersonas amatā vai citā vakantā amatā, ņemot vērā

attiecīgajam amatam noteiktās prasības, var pārcelt, likvidējot amatu vai struktūrvienību (Iestādi) vai to reorganizējot". Šāda pārcelšana saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 12.panta otro daļu veicama, iegūstot pārceļamās personas piekrišanu.

Vērtējot šo tiesību normu kopsakarā ar citām, tiesa secina, ka Dienesta gaitas likums noteica, ka arī Akadēmija ir iestāde, uz kuru attiecināms Dienesta gaitas likums. Tātad varēja tikt pārceltas arī tās personas, kuru amati tika likvidēti vienlaikus ar Akadēmijas likvidāciju.

Tomēr vienlaikus par būtisku uzskatāms apstāklis, ka tiesiskā situācija 2009./2010.gadā bija balstīta uz ekonomiskiem pamatiem un šajā sakarā izdotām tiesību normām, un valsts pārvaldes iekšējiem lēmumiem, kas attiecās uz vakanto amata vietu likvidāciju un dienestu pildošo personu un darbinieku samazināšanu arī Iekšlietu ministrijas struktūrās.

Dienesta gaitas likuma 12.panta pirmā daļa nesatur imperatīvu tiesisko regulējumu, kas gramatiski būtu norādīts, kā – „ir jāpārceļ" vai „pārceļ". Likumdevējs ir lietojis vārdu „var pārcelt"**,** atļaujot valsts pārvaldei pašai pieņemt lēmumu par šādas pārcelšanas nepieciešamību (izdošanas izvēle).

Kā pamatoti norādījis pieteicējs, tad viņa atvaļināšana no dienesta pēc vairāk kā 29 darba gadiem un pirms termiņa ir savā ziņā saistīta ar ētikas un morāles jautājumiem, tomēr tiesību normās priekšrocības, kas attiecināmas uz šo apstākli amatpersonas amata vai iestādes (šajā gadījumā – Akadēmijas) likvidāciju, nav ietvertas.

[4.12] Pieteicējs dienesta turpināšanai ir izvirzījis arī argumentus, kas attiecināmi uz 2008.gada 1.septembra līguma Nr.PIN 08-199 izpildi, proti, tā kā studijas bija nepieciešamas pieteicēja dienesta karjerai, tad pieteicējam bija tiesiskā paļāvība, ka šī karjera turpināsies, tostarp, pieteicējs izglītību iegūs tieši Akadēmijā.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicējam studiju turpināšana ir nodrošināta citā augstskolā – Latvijas Universitātē *(lietas 1.sējums, 174.-175.lapa),* saglabājot studiju līgumu garantijas, kas attiecināmas uz mācību procesa nodrošināšanu.

Pieteicēja griba turpināt mācības tieši Akadēmijā nav pamatota ar tiesiskiem un faktiskiem apstākļiem, proti, ja Ministru kabinets tiesību normu piešķirtās kompetences ietvaros pieņēma lēmumu par Akadēmijas likvidāciju, tad ir saprotams, ka faktiska apmācību turpināšana likvidētā augstskolā nav iespējama.

Pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka viņš maģistra studijas turpina Latvijas Universitātē, kas tādējādi apliecina, ka arī pret pieteicēju ir izpildīts 2008.gada 1.septembra līgums Nr.PIN 08-199 daļā par studiju apguvi. Savukārt līguma saturam daļā par dienesta turpināšanu tiesa jau devusi savu novērtējumu.

[4.13] Pieteicējs norāda, ka atbildētājs nepamatoti nav izpildījis saistības par atalgojuma izmaksu. Tā kā, izbeidzot darba vai dienesta attiecības, ar personu ir veicams galīgais norēķins, tiesa veiks pārbaudi pār pieteicēja iebildumiem, kas attiecināmi uz atvaļinājuma pabalsta neizmaksāšanu un algas nepilnīgas summas izmaksāšanu.

[4.13.1] Pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka nav saņēmis ikgadējo atvaļinājuma pabalstu, ko uzskata par savu tiesību aizskārumu. Lietā nav strīda par to, ka šāds pabalsts pieteicējam nav izmaksāts arī atvaļināšanas brīdī.

Vērtējot lietas apstākļus kopsakarā ar atbildētāja paskaidrojumiem un tiesību normām, tiesa atzīst pieteicēja prasījumu par nepamatotu, jo tas ir pretrunā ar tiesību normu regulējumu.

Ar 2008.gada 12.decembra grozījumiem, kas stājās spēkā 2009.gada 1.janvārī, Dienesta gaitas likumā ar 10.[1]punktu ir papildināti minētā likuma pārejas noteikumi, proti, „saskaņā ar šo likumu [Dienesta gaitas likumu] noteikto atlīdzību (darba samaksu, prēmijas, pabalstus u.c.) 2009.gadā nosaka atbilstoši likumam „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā"".

Tātad personu, uz kurām attiecināmas Dienesta gaitas likuma normas, atlīdzība ar 2009.gada 1.janvāri tika mainīta, ievērojot likumu „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā".

Savukārt 2009.gadā spēkā esošā likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 5.panta pirmā daļa un otrās daļas 2.punkts noteica, „lai nodrošinātu likumā „Par valsts budžetu 2009.gadam" un šā likuma 4.pantā minēto kopējās atlīdzības samazinājumu, 2009.gadā valsts vai pašvaldības institūcijās tiek veikti šā panta otrajā un trešajā daļā minētie pasākumi" un „valsts vai pašvaldības institūcijā [..] netiek maksāts atvaļinājuma pabalsts".

Tādējādi pieteicējs, kura amata vieta 2009.gadā bija Akadēmija, kas pielīdzināta valsts iestādei, zaudēja tiesības uz atvaļinājuma pabalstu ar 2009.gada 1.janvāri. Atbildētājam nebija tiesiska pamata pieteicējam izmaksāt 2009.gadā nesaņemto atvaļinājuma pabalstu atvaļināšanas gadījumā, jo pieteicējam nebija tiesību normās noteiktu tiesību uz šāda pabalsta saņemšanu.

[4.13.2] Pieteicējs kā nepamatotu vērtē algas samazinājumu, proti, arī ar Lēmumu izmaksājamā atlīdzība neatbilst tai, uz ko pieteicējam ir tiesības.

Vērtējot pieteicējam aprēķinātās un izmaksātās algas apjomu *(lietas 1.sējums, 62.-65.lapa),* tiesa konstatē, ka 2009.gada pirmajā pusgadā pieteicējam aprēķinātā (bruto) alga bija Ls 606, bet izmaksātā (neto) Ls 587,84.

Summas izmaiņa ir konstatējama, pieteicējam aizejot atvaļinājumā un saņemot attiecīgu aprēķinu, kā arī pēc 2009.gada 10.jūlija rīkojuma Nr.187p *(lietas 2.sējums, 22.-24.lapa)* un 2009.gada 31.jūlija rīkojuma Nr.303p *(lietas 2.sējums, 20.-21.lapa).*

Ar 2009.gada 10.jūlija rīkojumu Akadēmija, nodrošinot likuma „Grozījumi likumā „Par valsts budžetu 2009.gadam" noteikto samazinājumu un ievērojot Ministru kabineta 2009.gada 27.janvāra noteikumus Nr.86, kā arī ar tajā izdarītajiem 2009.gada 30.jūnija grozījumiem (Ministru kabineta noteikumi Nr.683) pieteicējam, tāpat kā citos Akadēmijas amatos esošām personām, algas apmērs noteikts Ls 582.

Ar 2009.gada 31.jūlija rīkojumu, kas izdots attiecībā pret pieteicēju, pieteicējam noteikta mēneša amatalga Ls 454,50 *(lietas 2.sējums, 21.lapa)*.

Salīdzinot rīkojumus ar pieteicējam izmaksātās algas sarakstu, tiesa secina, ka ar 2009.gada septembri pieteicēja alga par pilnu mēnesi ir Ls 454,50 *(lietas 1.sējums, 64.lapa)*, proti, atbilst rīkojumā norādītajam algas apmēram. Savukārt 2009.gada jūlija un augusta mēneši ir saistīti ar atvaļinājumu, ko apstiprina arī norādīto dienu skaits (11 un 10), tāpēc pieteicējam nav izmaksāts pilns algas apjoms, bet gan tās daļa proporcionāli nostrādātājam.

Tādējādi tiesa nekonstatē, ka atbildētājs būtu nepamatoti ieturējis pieteicēja algu, atvaļinot pieteicēju no dienesta. Kā redzams no algas izmaksas saraksta, tad pieteicējam par 2009.gada decembri ir veikts aprēķins gan algai Ls 454,50, gan atvaļināšanas pabalstam Ls 545,48.

[4.13.3] Akadēmijas 2009.gada 10.jūlija un 2009.gada 31.jūlija rīkojumi ir patstāvīgi administratīvie akti, kuri bija apstrīdami un pārsūdzami likumā noteiktajā

kārtībā. Tā kā šie rīkojumi nav izskatāmās lietas priekšmets, tad tiesai nav pamata pārbaudīt to tiesiskumu pēc būtības.

Pieteicējs norāda, ka nav zinājis par šādu rīkojumu esamību, tomēr minētais arguments ir vērtējams kritiski, jo rīkojumi 2009.gada jūlijā ne tikai tika izdoti, bet arī izpildīti un pieteicējs samazinātu algu saņēma vairākus mēnešus. Personai, kura ik mēnesi saņem noteiktu atalgojumu, būtu jāpamana summas samazinājums (no Ls 606 uz Ls 454,50), jo faktiski ar katras mēneša algas izmaksu pieteicējam tiek darīts zināms fakts, ka alga ir samazināta.

Tātad, ja pieteicējs šādam algas samazinājumam nepiekrīt vai nav piekritis, tad rīkojumu apstrīdēšanai un pārsūdzībai būtu uzsākams patstāvīgs administratīvais process. Šajā lietā rīkojumu satura tiesiskuma pārbaude pārsniedz tiesas kompetenci un lietas izskatīšanas robežas.

[4.13.4] Tiesa secina, ka atbildētājs pieteicējam ar Lēmumu noteicis, kā izmaksājamas tās naudas summas, kas balstītas uz likuma tiesisko regulējumu un individuāliem administratīvajiem aktiem par algas apmēra noteikšanu. Pieteicēja argumenti šajā sakarā nav pamatoti un ir noraidāmi.

[4.14] Vienlaikus ar prasījumu par Lēmuma atcelšanu un pieteicēja iecelšanu amatā Valsts policijā, kā arī nesaņemtās atlīdzības izmaksu un nodokļu nomaksu pieteicējs ir cēlis prasījumu par mantisko zaudējumu Ls 145618,64, personisko kaitējumu Ls 7000 un morālo kaitējumu Ls 5000 *(lietas 2.sējums, 59.-61.lapa)*.

Latvijas Republikas Satversmes 92.pants cita starpā nosaka, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Savukārt saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92.pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 5.panta pirmo daļu tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu ir cietušajam, proti, privātpersonai, kas ir prettiesiska administratīvā akta adresāts vai trešā persona Administratīvā procesa likuma izpratnē, kā arī privātpersonai, pret kuru ir tieši vērsta vai kuru tieši skar iestādes prettiesiska faktiskā rīcība.

No šīm likuma normām izriet, ka tiesības uz atlīdzinājumu paredzētas gadījumā, ja tiesa atzīst iestādes administratīvu aktu vai faktisko rīcību par prettiesisku un ka pieteicējam ir nodarīti zaudējumi ar šo administratīvu aktu vai faktisko rīcību.

Tā kā tiesa ar spriedumu noraida pieteicēja prasījumu, tad nav pamatots un ir noraidāms arī pieteicēja prasījums par mantiskā zaudējuma, personiskā un morālā kaitējuma atlīdzību.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 4.augusta spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Papildus pieteikumā norādītajiem argumentiem apelācijas sūdzībā (ņemot vērā vēl sniegtos paskaidrojumus) pieteicējs norāda šādus apsvērumus.

[5.1] Tiesa nav ievērojusi APL noteikto pamatmērķi un nav analizējusi vispārējos tiesību principus.

[5.2] Attiecībā uz Akadēmijas likvidācijas procesu pieteicējs norāda, ka nav veikts likvidācijas izvērtējums attiecībā pret Policijas koledžu, nav ņemti vērā

Akadēmijas amatpersonu, Juristu biedrības un Augstākās izglītības padomes iebildumi pret tūlītēju likvidāciju, Iekšlietu ministrija pretēji labas pārvaldības principam netikās ar studentiem un nesniedza tiem pietiekamu informāciju, nav vērtēts, vai *V.Z.* no amata tika atstādināts pamatoti un vai viņa pienākumu izpilde nebija jānodod prorektoram *O.R.*, vai šīs personas bija kavētas pildīt savus pienākumus.

Pieteicējs uzskata, ka nav ievērots vienlīdzības princips un pret viņu saskatāmas diskriminācijas un atšķirīgas attieksmes pazīmes.

Tiesa nav vērtējusi Akadēmijas steidzīgo likvidācijas procesu un apstākli, ka netika ievērots Akadēmijas likvidācijas plāna 6.punkts, kas paredz klausītāju pārcelšanu amatos uz Valsts policiju un Valsts robežsardzi. Pieteicēja ieskatā studiju laikā visi pieci klausītāji maģistratūrā (kā arī Koledžas izglītības nodaļa) bija uz vienādiem nosacījumiem attiecībā uz dienestu un studijām. Akadēmijas likvidācijas plāna 6.punkts neparedzēja klausītāju šķirošanu pēc iepriekšējiem amatiem dienestos. Līdz ar to Akadēmijas likvidācijas gadījumā Iekšlietu ministrijai bija jānodrošina ar līdzvērtīgiem un vienlīdzīgiem turpmāko studiju un dienesta apstākļiem visus studentus, kuri bija nozīmēti klausītāju amatā.

Tiesa nav ņēmusi vērā Tiesībsarga atzinumu.

[5.3] Tiesa nav ņēmusi vērā vispārējos tiesību principus, Civillikuma normas (1587.pantu par tiesiski noslēgta līguma sekām), Studiju līguma noteikumus (2.1.4.punktu, kas paredz Akadēmijas pienākumu nodrošināt studējošo pašcieņas neaizskaramību), Augstskolu likuma normas (6.panta otrās daļas 1.punktu, kas paredz katra studējošā tiesības izvēlēties augstskolu un fakultāti).

Pieteicējs norāda, ka viņa pašcieņa ir būtiski aizskarta, jo viņa kopējais izdienas stāžs ir vairāk par 29 gadiem un līdz izdienas vecuma pensijai bija palicis pavisam nedaudz, un pieteicējs tiesiski paļāvās uz tās saņemšanu.

[5.4] Tiesa sašaurināti vērtējusi ar klausītājiem *D.M.*, *S.H.*, *K.K.* noslēgtos līgumus, kā arī nav ņēmusi vērā, ka pieteicēja studiju līgums nepārprotami paredzēja juridiskas garantijas pēc studiju beigšanas. Tiesa nav ņēmusi vērā apstākli, ka atbilstoši studiju līguma nosacījumiem pēc Akadēmijas beigšanas amatpersonu jānodrošina ar amatu Valsts policijā, paredzot iespēju dienēt arī citā Iekšlietu ministrijas struktūrā; pēc Akadēmijas beigšanas jānodienē Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes iestādēs 5 gadus. Pieteicējs 2002.gada 11.jūnijā tika pārcelts no Valsts policijas uz Akadēmiju, kas bija policijas sastāvdaļa, tādēļ pieteicējs tiesīgi paļāvās, ka arī nākotnē strādās policijas struktūrā un viņa darbs būs saistīts ar policijas darbinieku izglītošanu.

Studiju pārtraukšanas sekas nedrīkstēja būt atvaļināšana no dienesta. Iekšlietu ministrijai, kuras padotībā atrodas gan Akadēmija, gan Valsts policija, bija jānodrošina amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi ar atbilstošu darbu citā ministrijas iestādē.

Tiesa nepamatoti piešķīrusi vienādu nozīmi jēdzieniem „saglabāt amatu" un „nodrošināt ar amatu".

Pieteicējs norāda, ka saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 47.panta ceturto daļu tiesības atvaļināt no dienesta ir personai, kura iecēlusi amatā. Rektors iecēla klausītāju amatā uz vienādiem noteikumiem piecas amatpersonas (pieteicēju, *R.G.*, *S.H.*, *D.M.*, *K.K.*)

[5.5] Pieteicējam netika piedāvāts cits amats, lai viņš to varētu apsvērt, kā tas izriet no Dienesta gaitas likuma 12.panta pirmās daļas 5.punkta un otrās daļas, kā arī netika veikta atestācija atbilstoši minētā likuma 16.pantam.

Tiesas viedoklis, ka akadēmijas darbiniekiem pašiem bija jāmeklē sev darba vieta, ir pretrunā ar klātienes studiju būtību.

2009.gada 30.novembra publikācija, ka iekšlietu ministre liedz darbā pieņemt jaunus darbiniekus, apliecina, ka Valsts policijā bija vakanti amati.

[5.6] Tiesa nav ņēmusi vērā Darba likuma 62.panta 4.punktu, kas noteic, ka par jaunas darba samaksas grozījumiem pastāvošajā darba samaksas sistēmā darba devējam ir pienākums rakstveidā informēt darbiniekus vismaz mēnesi iepriekš, kā arī Civillikuma 2192.panta trešās daļas 4.punktu (kontekstā ar Dienesta gaitas likuma 3.panta otro daļu), no kura izriet, ka vienu mēnesi iepriekš bija jāpaziņo par līguma izbeigšanu.

[5.7] Pieteicējam netika atbilstoši Studiju līguma 4.5.punkta prasībām paziņots, nosūtot pa pastu, 2009.gada 31.jūlija rīkojums Nr.303-p par amatalgas noteikšanu. Par amatalgas samazināšanu pieteicējs uzzināja tikai atvaļināšanas brīdī. Tiesa nepamatoti uzskatīja, ka minētais rīkojums nav lietas izskatīšanas priekšmets.

[5.8] Noslēdzot līgumu ar Akadēmiju, pieteicējam nebija pamata uzskatīt, ka nākotnē šie līguma nosacījumi no Akadēmijas puses netiks pildīti, būtiski pasliktinot pieteicēja tiesisko un mantisko stāvokli. Tās nākotnes garantijas, kas pieteicējam tika dotas ar studiju līgumu, bija jānodrošina Iekšlietu ministrijai.

Tiesa nav ievērojusi tiesiskās pakļāvības principu un attiecīgi pieteicēja negūto peļņu, ņemot vērā, ka notikumu parastās attīstības gaitā peļņa tiktu gūta. Pieteicējs norāda, ka atbilstoši Dienesta gaitas likuma 46.panta pirmajai un otrajai daļai amatpersona var dienēt līdz 50 gadu vecuma sasniegšanai, bet iestādes vadītājs var pagarināt dienesta laiku.

[5.9] Nav pamatots tiesas secinājums, ka iekšlietu ministres lēmums par specializētā amata – prorektors Akadēmijas likvidācijas jautājumos – izveidošanu bija pamatots ar izņēmuma apstākļiem. Līdz ar to tiesa izdarījusi nepareizu secinājumu, ka *I.A.* amatā atradusies likumīgi.

[5.10] Tiesa nav izvērtējusi pieteicēja atvaļināšanas no dienesta likumību. Pieteicēju pārceļot darbā no Valsts policijas uz Akadēmiju ar 2002.gada 11.jūnija pavēli, viņš netika atvaļināts no dienesta Iekšlietu ministrijā sakarā ar viņa darbu Akadēmijā. Ņemot vērā, ka attiecīgs lēmums par atvaļināšanu no dienesta pieņemts netika (un pašlaik ir iestājies noilgums šāda lēmuma pieņemšanai), pieteicējs ticis maldināts par savu dienesta stāvokli un nākotnes perspektīvām.

Līdz ar to Akadēmijas likvidācija nerada tiesisku pamatu atvaļināt pieteicēju no dienesta Iekšlietu ministrijā.

[5.11] Tiesa nav vērtējusi pieteicēja argumentus par Iekšlietu ministrijas faktisko rīcību, nesniedzot atbildi uz 2009.gada 11.decembra iesniegumu, termiņā un pēc būtības neatbildot uz 2009.gada 26.novembra iesniegumu, 2009.gada 30.decembra iesniegums izskatīts ar nepamatotu termiņa pagarinājumu, 2009.gada 2.decembra paziņojumā par studiju līguma izbeigšanos nenorādot turpmāko studiju nosacījumus, neparakstot vienošanos par turpmākajām studijām, nepildot līgumā atrunāto.

[5.12] Apelācijas sūdzībā pieteicējs precizē atlīdzinājuma summu.

[6] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 10.oktobra lēmumu atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 4.augusta spriedumā ietvertais lēmums, ar kuru noraidīts *I.P.* lūgums par pagaidu noregulējuma noteikšanu, ieceļot viņu */darbavieta/ /amats/*.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs apelācijas sūdzību uzturēja. Atbildētāja pārstāve apelācijas sūdzību neatzina. Tiesas sēdē tika nopratināta lieciniece *S.P.*

Motīvu daļa

[8] Apelācijas instances tiesa, izskatījusi lietu pēc būtības sakarā ar pieteicēja iesniegto apelācijas sūdzību, secina, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šī likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot lietas apstākļus, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums (skat. šā sprieduma 4.1.-4.14.punktu) ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa pievienojas sprieduma motivācijai un nevērtē tos apelācijas sūdzībā minētos motīvus, kuri izvērtēti pirmās instances tiesas spriedumā.

[10] Pieteicējs apelācijas sūdzībā atkārtoti izsaka iebildumus attiecībā uz Akadēmijas likvidācijas procesu. Kā to pamatoti atzinusi pirmās instances tiesa, Ministru kabineta Rīkojums Nr.422 par Akadēmijas likvidāciju ir tiešās pārvaldes institucionālās sistēmas ietvaros pieņemts iekšējs lēmums, un tiesai nav pamata izvērtēt tā izdošanas lietderību. Līdz ar to nav vērtējams pieteicēja apelācijas sūdzības arguments, ka nav veikts Akadēmijas likvidācijas izvērtējums attiecībā pret Policijas koledžu, kā arī nav ņemti vērā Akadēmijas amatpersonu, Juristu biedrības, Augstākās izglītības padomes iebildumi pret likvidāciju.

Attiecībā uz apelācijas sūdzības argumentu, ka nav ticis ņemts vērā Tiesībsarga sniegtais atzinums, apgabaltiesa norāda, ka 2009.gada 4.oktobra atzinumā Nr.6-8/923 *(lietas 1.sējuma 87.-88.lapa)* ir skarts jautājums par studējošo tiesībām uz izglītību, norādot, citastarp, ka Akadēmijas likvidācijas procesā studentiem ir jānodrošina iespējas turpināt apgūt identiskas studiju programmas par tādu pat samaksu. Lietā nav strīda, ka pieteicējam ir tikusi nodrošināta iespēja turpināt studijas citā augstskolā – Latvijas Universitātē, saglabājot studiju līgumu garantijas, kas attiecināmas uz mācību procesa nodrošināšanu.

Vērtējot, vai likvidāciju (un tās ietvaros – pieteicēja atvaļināšanu) atbilstoši Ministru kabineta uzdevumam veica tam pilnvarota persona, pirmās instances tiesa nonākusi pie pamatota secinājuma, ka bija iestājušies izņēmuma apstākļi, pie kuriem iekšlietu ministrei bija tiesības izlemt jautājumu par jauna prorektora amata izveidošanu un *I.A.* iecelšanu amatā, proti, Akadēmijas rektors sakarā ar atstādināšanu no amata bija kavēts pildīt amata pienākumus, savukārt augstskolas Senātu Ministra kabineta uzdevuma izpildei atvēlētajā laikā sasaukt nebija iespējams,

bez tam ir respektējams Ministru kabineta vēlāk sniegtais akcepts prorektores *I.A.* veiktajām darbībām.

Izvērtējot apelācijas sūdzības argumentu, ka rektors *V.Z.* nebija kavēts pildīt savus pienākumus, citastarp tādēļ, ka no amata tika atstādināts nepamatoti, kā arī rektora pienākumu izpilde varēja tikt nodota prorektoram *O.R.*, apgabaltiesa konstatē, ka 2009.gada 8.jūlijā ar Iekšlietu ministrijas lēmumu Nr.110 par Akadēmijas rektora *V.Z.* iespējamiem disciplinārpārkāpumiem tika ierosināta disciplinārlieta, atstādinot viņu no dienesta pienākumu pildīšanas uz disciplinārlietas izmeklēšanas laiku. Uzsāktā disciplinārlieta tika izbeigta ar Iekšlietu ministrijas 2009.gada 6.oktobra lēmumu Nr.202, taču saistībā ar disciplinārlietas izmeklēšanas gaitā konstatētajiem pārkāpumiem ar Iekšlietu ministrijas 2009.gada 6.oktobra lēmumu Nr.200 tika ierosināta jauna disciplinārlieta, arī uz šīs disciplinārlietas izmeklēšanas laiku atstādinot *V.Z.* no dienesta pienākumu pildīšanas. Ar Iekšlietu ministrijas 2009.gada 23.decembra lēmumu Nr.239 *V.Z.* tika atvaļināts no dienesta ar 2009.gada 30.decembri. Savukārt ierosinātā disciplinārlieta tika izbeigta ar Iekšlietu ministrijas 2010.gada 4.janvāra lēmumu Nr.2. Tāpat konstatējams, ka attiecībā uz Akadēmijas prorektoru *O.R.* disciplinārlieta tika ierosināta ar Iekšlietu ministrijas 2009.gada 6.oktobra lēmumu Nr.201, bet ar Akadēmijas 2009.gada 22.oktobra rīkojumu Nr.440p *O.R.* tika atvaļināts no dienesta ar 2009.gada 23.oktobri.

No minētā secināms, ka *V.Z.* norādītajā periodā nebija tiesīgs veikt rektora pienākumus. Savukārt, pat teorētiski pieņemot, ka 2009.gada 8.jūlijā attiecīgo pienākumu izpildei būtu pilnvarots *O.R.*, tad arī viņš, sākot no 2009.gada 6.oktobra, šos pienākumus nebūtu varējis veikt un Akadēmijas likvidācijas plānā minēto pasākumu veikšanai būtu nepieciešams iecelt citu amatpersonu. Apgabaltiesa norāda, ka izskatāmās lietas ietvaros nav vērtējami pieteicēja argumenti par *V.Z.* un *O.R.* atstādināšanas tiesiskumu.

[11] Apgabaltiesas ieskatā Akadēmijas likvidācijas plāna 6.punktā norādītais pasākums – klausītāju pārcelšana amatos uz Valsts policiju un Valsts robežsardzi un nosūtīšana studijām uz Latvijas Universitāti – jāvērtē kopsakarā ar konkrētās lietas apstākļiem to kopumā.

Pieteicēja studiju līguma 3.2.7.punktā ir pielīgtas Akadēmijas tiesības vienpusēji izbeigt līgumu Akadēmijas reorganizācijas vai likvidācijas gadījumā, līguma 3.4.punktā uzņemoties pienākumu šādā gadījumā nodrošināt amatpersonai vienīgi iespēju turpināt izglītības apguvi citā Akadēmijas vai citas augstskolas akreditētā studiju programmā.

Attiecībā uz apelācijas sūdzības argumentu par vienlīdzības principa pārkāpumu, diskrimināciju un atšķirīgu attieksmi attiecībā uz pieteicēju salīdzinājumā ar citiem klausītājiem un apsvērumu, ka iestādei bija jānodrošina pieteicējam iespēja turpināt dienestu */darbavieta/ /amats/* (kā tas ir pieteicēja kursabiedriem *D.M.*, *S.H.* un *K.K.*), apgabaltiesa atzīst par pareizu pirmās instances tiesas secinājumu, ka pieteicējs atradās atšķirīgā tiesiskā situācijā salīdzinājumā ar minētajām personām – pieteicēja kursabiedri no amata Valsts policijā bija pārcelti uz Akadēmiju uz noteiktu laiku līdz Maģistra akadēmiskās pilna laika studiju programmas „*/Nosaukums/*" pabeigšanai, savukārt pieteicējs tika pārcelts uz Akadēmiju, atbrīvojot viņu no iecirkņa inspektora amata; atbilstoši tam arī pieteicēja studiju līgums nodibina saistības tikai starp pieteicēju un Akadēmiju, kamēr

pieteicēja kursabiedru noslēgtie trīspusējie līgumi nodibina saistības gan ar Akadēmijas, gan Valsts policiju. Papildus attiecībā uz studiju līguma 2.2.3.punktā ietverto amatpersonas pienākumu pēc Akadēmijas beigšanas nodienēt Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes iestādēs 5 gadus apgabaltiesa norāda, ka minētā norma negarantē amatpersonas tiesības uz šādu dienestu – minētā norma paredzēta otras līgumslēdzējas puses interešu aizsardzībai, ņemot vērā izglītojamā studijās ieguldītos finanšu līdzekļus. Uz minēto norāda arī līguma 3.6.punkts, atbilstoši kuram amatpersonai, kura vienpusēji izbeidz līgumu sakarā ar nevēlēšanos studēt un neturpina dienestu Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs, ir pienākums pilnā mērā atmaksāt Akadēmijas ar akadēmiskās izglītības iegūšanu saistītos faktiskos izdevumus.

Apgabaltiesa nekonstatē vienlīdzības principa pārkāpumu arī salīdzinājumā ar *R.G.*, kurš, pastāvot divpusējam studiju līgumam, tika atbrīvots no amata, tomēr turpināja dienestu Valsts policijā, jo pats pieteicās uz citu amata vietu. No lietas materiāliem nav konstatējams, ka pieteicējs būtu informējis iestādi par vēlmi turpināt dienestu citās Iekšlietu ministrijas padotībā esošajās iestādēs.

[12] Pieteicējs apelācijas sūdzībā norāda, ka darba devējs nav pildījis savu pienākumu rakstveidā brīdināt pieteicēju par grozījumiem darba samaksā un amatalgas samazināšanu.

Apgabaltiesa norāda, ka minētie pieteicēja argumenti vērtējami, ievērojot izskatāmās lietas pieteikuma priekšmetu – atalgojuma izmaksa, izbeidzot dienesta attiecības ar pārsūdzēto administratīvo aktu.

Konkrētajā gadījumā noskaidrots (skat. šī sprieduma 4.13.punktu), ka pieteicējam nav no tiesību normām izrietošu tiesību saņemt atvaļinājuma pabalstu par 2009.gadu, bet algas aprēķins, atvaļinot pieteicēju no dienesta 2009.gada decembrī, pieteicējam ir veikts atbilstoši individuālajos administratīvajos aktos noteiktajam amatalgas apmēram. Savukārt pieteicēja iebildumi par iepriekš veikto amatalgas pārrēķinu bija izsakāmi, pārsūdzot vispārīgā kārtībā Akadēmijas 2009.gada 10.jūlija rīkojumu Nr.187p un 2009.gada 31.jūlija rīkojumu Nr.303p par mēneša amatalgas noteikšanu.

[13] Ievērojot minēto, pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *I.P.* pieteikumu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja (paraksts) A.Šteinberga

Tiesneši (paraksts) K.Berķis

(paraksts) M.Birzgalis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese A.Šteinberga
2011.gada 1.martā